

לשכת עורכי הדין בישראל
ISRAEL BAR ASSOCIATION
نقابة المحامين في إسرائيل

מבחן הסמכה - חלק ראשון - מטלת כתיבה – פברואר 2024

ענה על שאלה אחת בלבד מבין השאלות שלפניך.

שאלה מס' 1:

בתאריך 10 בינואר 2016, בעת שהיה בן 15, נפל פלוני קורבן לאלימות קשה לאחר שאלמוני תקף אותו בקריית גת, סמוך לביתו. כתוצאה מהתקיפה אושפז הנער בבית החולים "סורוקה" לשבועיים. בתקופת אשפוזו הוגשה תלונה בתחנת לכיש, הוא לא בטוח אם ביוזמת הוריו או שמישהו בבית החולים הזעיק את המשטרה - אבל ברור שמישהו הגיש תלונה כי יש אישור ומספר פל"א (2016/111). פלוני, שהיה אז נער והשיקום מילא את כל עולמו באותה תקופה, זוכר שחקרה אותו חוקרת נוער נחמדה אבל לא הרבה מעבר. הוא יודע שחקרו את אשתו של התוקף ואשה שראתה את האירוע מחנות סמוכה, אבל אין לו מושג מי היא או אם היו אנשים נוספים שנחקרו.

להוריו נאמר בזמנו שהמשטרה אומנם המליצה להגיש כתב אישום בעבירה חמורה, אבל בפרקליטות ערכו לאלמוני שימוע ואחריו סגרו את התיק מחוסר עניין לציבור כי אלמוני היה במצב נפשי מורכב. כך לפחות הוא טען.

הגשת בשם פלוני תביעה נזיקית בסך 400,000 ש"ח. מעט לפני הגשת התביעה ביקשת מפרקליטות מחוז דרום לקבל העתק מתיק החקירה כדי לדעת איפה הדברים עומדים. בקשתך נדחתה והפרקליט המטפל טען שבהתאם להנחיות פרקליט המדינה המדיניות שלהם היא לא להתערב בסכסוכים פרטיים ושי"המסלול הנכון הוא לקבל את החומר מהנתבע בהליכים המקדמיים". בפועל, עורכת הדין של אלמוני טענה שהחומר לא אצלו. ברור שזוהי טענה מופרכת, הרי ידוע שחשוד מקבל חומרי חקירה לצורך שימוע! נו, ממילא אי אפשר לדעת אם הוא היה מעביר כל מה שיש בתיק. בקיצור, צריך צו שיוור לפרקליטות להעביר לך כבר את תיק החקירה, כי נראה שהתיק מתקדם להוכחות וצריך כל דבר שיכול לעזור.

יש לנסח בקשה שתביא לקבלת חומרי החקירה. בכתיבת הבקשה יש להתבסס אך ורק על המקורות המצורפים ועל הידע המושגי שלך במשפטים. יש להניח כי המקורות משקפים את המצב המשפטי העדכני. הניחו כי הבקשה אוזכרה ברשימת הבקשות ואין צורך להתייחס לכך. יש לציין את הפרטים העובדתיים הנדרשים לניסוח תקין של הבקשה אולם אין להרבות בכך מעבר למינימום ההכרחי. במקרה שיש לתמוך את הבקשה בנספחים או במסמכים אחרים יש לציין זאת אך אין צורך לנסח את המסמכים עצמם. תשובתך מוגבלת לשני עמודים.

סעיף 75 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984: כל בית משפט הדן בענין אזרחי מוסמך לתת פסק דין הצהרתי, צו עשה, צו לא-תעשה, צו ביצוע בעין וכל סעד אחר, ככל שיראה לנכון בנסיבות שלפניו.

סעיף 2 לחוק זכויות נפגעי עבירה, תשס"א-2001: בחוק זה - ... "חשוד" - מי שחשוד בביצוע העבירה שפגעה בנפגע; "נאשם" - מי שנאשם בעבירה שפגעה בנפגע; "נידון" - מי שנגזר דינו בשל העבירה שפגעה בנפגע; נפגע עבירה" - מי שנפגע במישרין מעבירה, וכן בן משפחה של מי שהעבירה גרמה למותו, למעט החשוד, הנאשם או הנידון; עבירה" - עבירה, למעט עבירת תעבורה שמתקיימים בה כל אלה: (1) היא מסוג עוון או פשע; (2) היא נעברה בישראל, ואם נעברה מחוץ לישראל בית משפט בישראל דן בה; (3) חקירתה תיעשה בידי הגוף החוקר והתביעה בה תנוהל בידי תובע; "עבירת מין או אלימות" - עבירה מן העבירות המנויות בתוספת הראשונה; "עבירת מין או אלימות חמורה" - עבירת מין או אלימות המנויה בחלק א' או בחלק ב' בתוספת הראשונה א';

תקנה 5 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018: בית המשפט יאזן, לפי הצורך, בין האינטרס של בעלי הדין ובין האינטרס הציבורי; לעניין זה, "אינטרס ציבורי" - נגישות הציבור למערכת בתי המשפט לרבות קיומו של דיון משפטי צודק, מהיר ויעיל, חיסכון במשאבי זמן ועלויות, מניעת הכרעות סותרות ומניעת שימוש לרעה בהליך השיפוטי.

לשכת עורכי הדין בישראל
ISRAEL BAR ASSOCIATION
نقابة المحامين في إسرائيل

ע"פ 222/21 פלוני נ' מדינת ישראל: "לנפגע העבירה עומדת זכות עיון מוגברת, חזקה ונרחבת בכל הנוגע לחומרי ההליך הפלילי המתנהל בקשר עם העבירה שממנה נפגע. כך מקדמת דנא וכך ודאי מאז חקיקת חוק זכויות נפגעי עבירה, תשס"א-2001. החוק, אשר מסדיר את זכויות נפגעי העבירה, אינו מוגבל להליכים שהתגבשו לכתב אישום בלבד, אלא מקנה זכויות לנפגעות ולנפגעים גם בשלבים מוקדמים יותר, שהרי הוא מתמקד בצרכי הנפגעות והנפגעים כתוצאה מהעבירה, ואלה אינם מתחילים ומסתיימים בין כתלי בית המשפט. הזכויות אמנם אינן בלתי מוגבלות, אך היקף הזכויות גדל ככל שהעבירה חמורה יותר".

ע"א 111/22 אלף נ' בית: "עדויות שנגבו סמוך למעשה הן בעלות משקל ראייתי משמעותי ויש לשאוף לכך שיוצגו בפני בית המשפט אלא אם קיים אינטרס כבד משקל שלא לעשות כן. כך מלמדנו לא רק ההגיון הבריא אלא גם חובת איזון האינטרסים הקבועה בתקנה 5 בתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018".

לשכת עורכי הדין בישראל
ISRAEL BAR ASSOCIATION
نقابة المحامين في إسرائيل

שאלה מספר 2:

בחודש ספטמבר 2023 הגשת עבור יסמין אמיר תביעת לשון הרע לפיצוי ללא הוכחת נזק לפי סעיף 7א(ב) לחוק איסור לשון הרע, נגד נורי סאלם. בתביעה טענתם שנורי פרסם פעמיים בעמוד האינסטגרם שלו, עמוד אחריו עוקבים עשרות אלפי אנשים, שיסמין דרסה חתול ונטשה אותו בכביש, ודרשתם פיצוי של 80 אלף ש"ח (בגין שני הפרסומים). בכתב ההגנה שהגיש נורי הוא לא הכחיש שהוא מפעיל את העמוד הנושא את שמו, וגם לא הכחיש שפרסם, פעמיים, שיסמין דרסה ונטשה חתול. אבל נורי גם טען שיסמין אכן דרסה את החתול, שהיא נטשה אותו בכביש פצוע ומדמם והמשיכה בדרכה בלי לטרוח לקחת אותו לוטרניר או להגיש לו עזרה אחרת. הוא טען שכיוון שהפרסום נכון, וכיוון שיש עניין ציבורי באזהרת הציבור מפני נהגים מסוכנים ואכזריים, חלה הגנת "אמת דיברתי" ויש לדחות את התביעה.

כיוון שיסמין מתעקשת שהיא נהגת זהירה, שהיא אוהבת "את כל ההולכים על ארבע (ואפילו יותר מבני אדם!)" ושם חלילה הייתה דורסת חתלתול או כלבלב היא הייתה נשארת במקום ומטפלת בו במסירות, ברצונך למקד את הדיון בשאלת אמיתות הדברים וכך גם להשיג עבורה יתרון דיוני. למען האמת, העומס על שולחן כבד ונקלעת לתקופה לחוצה, כך שגם מבחינה אישית עדיף לך לדחות את המועד בו יידרש איסוף הראיות – מוטב שיתחיל בכך עורך הדין של נורי, שניתן להניח שהוא עצמו יבקש הארכות מועד ויעזור לך, שלא בידיעתו, לעבור את החודשים העמוסים (אבל זה כבר לא עניינו של אף אחד).

יש לנסח בקשה שתהפוך את סדר הבאת הראיות. בכתובת הבקשה יש להתבסס אך ורק על המקורות המצורפים ועל הידע המושגי שלך במשפטים. יש להניח כי המקורות משקפים את המצב המשפטי העדכני. הניחו כי הבקשה אוזכרה ברשימת הבקשות ואין צורך להתייחס לכך.

יש לציין את הפרטים העובדתיים הנדרשים לניסוח תקין של הבקשה אולם אין להרבות בכך מעבר למינימום ההכרחי. במקרה שיש לתמוך את הבקשה בנספחים או במסמכים אחרים יש לציין זאת אך אין צורך לנסח את המסמכים עצמם. תשובתך מוגבלת לשני עמודים.

מתוך תקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018:

5. בית המשפט יאזן, לפי הצורך, בין האינטרס של בעלי הדין ובין האינטרס הציבורי; לעניין זה, "אינטרס ציבורי" – נגישות הציבור למערכת בתי המשפט לרבות קיומו של דיון משפטי צודק, מהיר ויעיל, חיסכון במשאבי זמן ועלויות, מניעת הכרעות סותרות ומניעת שימוש לרעה בהליך השיפוט.

66. באין קביעה אחרת המתחייבת מנסיבות העניין, בתחילה תבוא פרשת התביעה ולאחריה פרשת ההגנה; הבאת ראיות מפריכות טעונה רשות מבית המשפט.

מתוך חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965:

18. "הביא הנאשם או הנתבע ראיה או העיד בעצמו כדי להוכיח אחת ההגנות הניתנות בחוק זה, רשאי התובע להביא ראיות סותרות; אין בהוראה זו כדי לגרוע מסמכות בית-המשפט לפי כל דין להתיר הבאת ראיות על-ידי בעלי הדין."

ע"א 464/15 אורן נ' אלון: "כאשר הנתבע מודה בעצם הפרסום ובאחריותו לו, הוא שיחל בהבאת הראיות. מדובר בהיבט מיוחד של "הודאה והדחה" המתקיים אף שאין הודאה בטענות לעניין הנזק. זאת בכפוף כמובן לכך שאין מדובר בתביעה המסתמכת על סעיף 7א(ג) לחוק המחייב הוכחת "כוונה לפגוע" המוטלת על התובע".

לשכת עורכי הדין בישראל
ISRAEL BAR ASSOCIATION
نقابة المحامين في إسرائيل

רע"א 543/16 **צאלה נ' שיטה**: "סעיף 18 מלמד על הכלל ולפיו, בשל אופיה המיוחד של תביעת לשון הרע, מלכתחילה אין דורשים מהתובע להציג את כל ראיותיו בעניין החבות כמקשה אחת. במלים אחרות – דרך המלך היא שהתובע יציג את הפרסום, אז יהא על הנתבע להציג ראיותיו ולאחר מכן יוכל התובע להציג ראיות המפריכות את טענות ההגנה של הנתבע".

פרופ' אורנה בורן, "**לשון הרע – יסודות**", עמוד 98: "בתביעות לשון הרע מוטל על תובע נטל ההוכחה שהפרסום הנטען פורסם ושהנתבע הוא שפרסם אותו, ובנוסף נדרש תובע להוכיח את היקף הנזק שנגרם לו לצורך פסיקת הפיצוי. מכאן שעיקר הדיון נסוב בדרך כלל סביב השאלה האם חלה על הפרסום אחת ההגנות. במשפט הישראלי, נטל ההוכחה בהקשר זה מוטל על הנתבע, התובע אינו צריך להוכיח כי ההגנה אינה מתקיימת. מכאן שבשונה מתביעות אזרחיות רגילות, הנטל המוטל על הנתבע כבד משמעותית מזה המוטל על יוזם ההליך".

לידיעתכם, מדבקת הזיהוי ופרטי הזיהוי בראש טופס התשובות הינם לשימוש פנימי ואינם

מוצגים לבודק המטלה.

לתשומת לבך! חל איסור לכלול בגוף התשובה פרטים מזהים כלשהם.

בהצלחה!